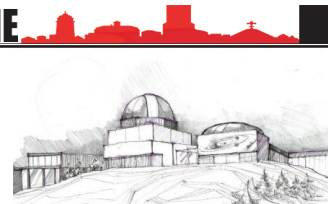

PATRZĄC W NIEBO

Rozmaitości ASTRONOMICZNE

Wiadomości ze świata nauki i techniki

Doniesienia z CERN ESA NASA

www.facebook.com/cwintpoland

Nr (39) 27/2016

Poznajemy gwiazdozbiory

Dzisiaj w „Patrząc w NIEBO” prezentujemy konstelację Herkules. Ten charakterystyczny gwiazdozbiór odnajdziemy wysoko na niebie - ponad 60 stopni nad południowo-zachodnim horyzontem, na lewo i powyżej od znanej już nam konstelacji Korony Północnej. W Herkulesie znajduje się jedna z najpiękniejszych gromad kulistych M13 – naprawdę warto zobaczyć!

Herkules

Nazwa łacińska i skrót: Hercules, Her

Rodzina gwiazdozbiorów: Herkules

Sąsiedztwo: Smok, Wolarz, Strzała, Lutnia, Lisek, Orzeł, Wężownik, Wąż, Korona Północna

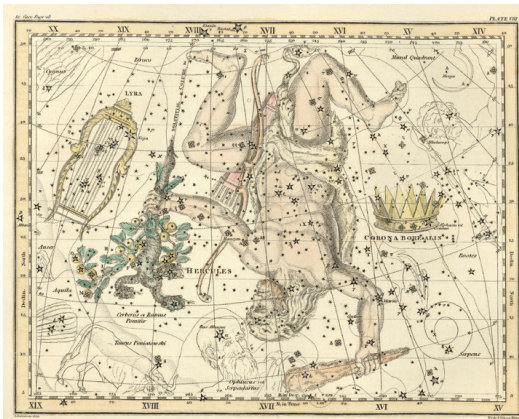
Powierzchnia: 1225 stopni kwadratowych

Najjaśniejsza gwiazda: Kornephoros 2,78mag

Liczba widocznych gwiazd: 140

Rój meteorów: tau Herkulidy

Dwanaście prac Heraklesa to jeden z najpiękniejszych mitów, jakie przekazała nam starożytność. Widzimy tu rywalizację człowieka półboga z różnymi fantastycznymi stworzeniami, wściekłymi bestiami, piętrzącymi się przeciwnościami losu, podstępnością olimpijskich bogów na tle ich wzajemnej rywalizacji. Herakles wychodził obronną ręką z największych zagrożeń, niestraszna mu była walka z hydrą lernejską, ujarznienie lwa nemejskiego oraz schwytanie kreteńskiego byka. Oczyszczył stajnię Augiasza, przepłoszył ptaki stymfalijskie i przyniósł jabłka z ogrodu Hesperyd. Herakles zstąpił nawet do podziemnego królestwa Tartaru, aby przyprowadzić na ziemię trójgłowego psa Cerbera. Mało kto tak zasługuje więc na uwiecznienie na nieboskłonie, jak właśnie ten legendarny heros. Konstelacja Herkulesa jest wyraźnym i charakterystycznym gwiazdozbiorem nieba północnego. Jej największym skarbem jest wspaniała gromada kulista M13, zwana też Wielką Gromadą Kulistą Herkulesa. Dostrzegalna jest już nieuzbrojonym okiem, jednak konieczne trzeba zastosować teleskop, aby podziwiać ją w całej okazałości.

Herkules na dawnej mapie nieba

Wielka Gromada Kulista Herkulesa – M13

Gromada kulista Messier 92

Mgławica planetarna NGC6210

Windując powiększenie, będziemy mogli stopniowo rozdzielać pojedyncze gwiazdy coraz bliżej środka gromady. Jest to bez wątpienia jeden z najpiękniejszych obiektów głębokiego nieba dostępnych obserwacjom. W innej części konstelacji odnajdziemy nieco mniejszą gromadę kulistą M92, która również cieszy oko podczas obserwacji. Jest jednak dwukrotnie mniejsza od poprzedniczki i nieco ciemniejsza. Dobry teleskop z pewnością ukaże ją w znacznie korzystniejszym świetle. Jest to jedna z najstarszych gromad kulistych, jakie znamy, której wiek zbliżony jest do wieku Drogi Mlecznej, a nawet samego Wszechświata. Warto też w Herkulesie odszukać mgławicę planetarną NGC6210, której niebieskozielonkawą mgiełkę ukaże już mały teleskop. W Herkulesie położony jest apeks, czyli punkt, w kierunku którego zmierza Słońce względem pobliskich gwiazd. W konstelacji tej odkryto jak dotąd 11 gwiazd posiadających układy planetarne. Większość z egzoplanet to gazowe olbrzymy w typie Jowisza i Saturna, jednak wokół gwiazdy HD156668, odkryto planetę, tzw. super-Ziemię, około 4-krotnie większą od naszego globu. Z obszaru konstelacji Herkulesa promieniuje słaby rój meteorów zwanych tau Herkulidami. Aktywne są od końca maja do końca czerwca, jednak spodziewać się można w tym okresie tylko kilku zjawisk na godzinę lub nawet mniej. Co prawda, w 1930 roku rój był wyjątkowo aktywny (kilkadziesiąt meteorów na godzinę), jednak od tej pory nie wykazuje szczególnej aktywności. Ciałem macierzystym roju jest znana kometa krótkookresowa Schwassmann-Wachmann.

Źródło: Przemysław Rudź Atlas GWIAZD, Atlas NIEBA – Wydawnictwo SBM
www.wydawnictwo-sbm.pl, sbm@wydawnictwo-sbm.pl

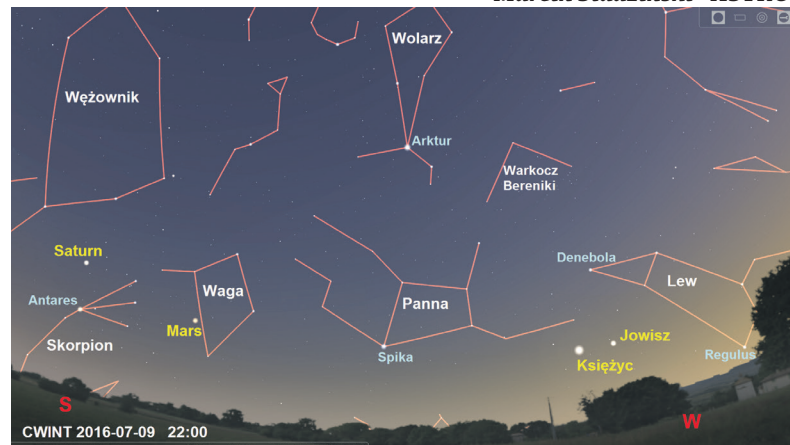
Co na niebie? Ciekawe konfiguracje Księżyca, planet i gwiazd w lipcu 2016 r.

Mimo że czerwiec już za nami, a na ciemne noce musimy jeszcze poczekać do trzeciej dekady lipca (choć i wtedy nie będą one zbyt długie), to i obecnie znajdziemy na niebie kilka ciekawych konfiguracji.

8 i 9.07.2016

8 lipca, po godzinie 21.30, czyli krótko po zachodzie Słońca, nisko nad zachodnim horyzontem dostrzeżemy sierp młodego Księżyca (21%), a 7,5 stopnia na północny wschód od niego bystre oko wyłapie blask Jowisza (−1,8mag). W tym czasie wysokość Księżyca nad horyzontem będzie wynosiła 15 stopni. Wraz z zapadaniem zmroku parka stanie się bardzo wyraźnie widoczna jako dwa najjaśniejsze obiekty na niebie, jednak jej wysokość będzie szybko maleć. O godzinie 22.30 Księżyc będzie widoczny jedynie 5 stopni, a Jowisz 9 stopni nad horyzontem. Po zaledwie pół godzinie Księżyc zacznie zachodzić, a po kolejnych 30 minutach jego los podzieli Jowisz. Mimo krótkiego czasu na obserwację, warto zwrócić uwagę na tę malowniczą parę, choć w jednym polu widzenia uchwycimy ją tylko mając do dyspozycji małe lornetki szerokokątne o niskim powiększeniu. To spotkanie zalicza się do typowo „gołococznych”. Dobę później, nieco już grubszy sierp Księżyca (29%) przesunie się na niecałe 5 stopni na wschód od Jowisza, co sprawi, że widok będzie jeszcze bardziej atrakcyjny. Taka separacja będzie już do ogarnięcia przy pomocy nieco większych lornetek, choć wciąż spotkanie to będzie najładniej prezentowało się bez żadnych instrumentów optycznych. O godzinie 21.30 oba obiekty będą widoczne na wysokości 18 stopni nad zachodnim horyzontem, na wciąż ciemniejącym niebie i zajdą praktycznie równocześnie około godziny 23.30.

Marcin Siudziński - ASTRONOMIA

CWINT - OTWIERAMY DLA CIEBIE SZEROKO DRZWI DO ŚWIATA WIEDZY I NAUKI

